

SROŠENÝ VRAHOM?

detektívka

BESTSELER

vydavateľstvo

Vita Jamborová
Dušan Mrekaj

SRŠEŇ VRAHOM?

Vita Jamborová
Dušan Mrekaj

Sršeň vrahom?

Vita Jamborová a Dušan Mrekaj

Copyright © by Vita Jamborová a Dušan Mrekaj

Cover design © by Katarína Skalková

Illustration © Shutterstock

Slovak edition © by BESTSELER

SRŠEŇ VRAHOM?

BESTSELER

vydavateľstvo

ISBN: 978-80-89821-23-5

1.

Všetci máme nejaké svoje tajomstvá: starostlivo ich ukryvame alebo zametáme pod rohožku pri vchodových dverách.

Aj na dedinách je to tak. Len tam je tajomstvo o niečo viac strážené, keďže všetci sa navzájom poznajú a klebety, rovnako ako tetky, ktoré ich roznášajú, sú večné. Niekedy však aj tie najzastrčenejšie kúty, kde šírenie osvetly funguje starým dobrým spôsobom „Vieš, Jožka povedala, že...“, navštívi smrť a tajomstvo sa preválí. Čo ak spleť sietí tajomstiev je taká veľká a ťažká, že pretrhnutie jedného vlákna spustí reťazovú reakciu a oslobodená pravda vypláva na povrch?

Mlynky - pred sedemdesiatimi rokmi

Neskoro v noci, na jeseň roku 1944, na starom dedinskom cintoríne, kde sa už minimálne polstoročia nepochovávalo, vládlo ticho a tma. Kedysi les začínal ďaleko, za posledným náhrobkom, ale postupom času sa rozrástol aj pomedzi hroby.

Ak ste prichádzali od lesa, z ničoho nič sa pred

vami vynárali masívne kamenné náhrobky, obrastené zeleným machom a brečtanom. Nie jednému hubárovi sa zježili na hlave vlasy, keď pri hľadaní húb zočil výjav, ktorý vôbec nečakal. V dedine sa povrávalo, že na cintoríne straší duch starého richtára, ktorý zomrel za veľmi podivných okolností.

Ktokoľvek by sa teraz, za tmy, z nejakého nepochopiteľného dôvodu vydal na cintorín, mohol sa stať svedkom toho, ako nejaká tmavá postava prechádza pomedzi stromy a hroby. Ako keby niečo hľadala. Niečo, čo napokon našla, pretože pokľakla pred veľkou rodinnou a veľmi starou hrobkou. Na okamih ako keby splynula s ňou a zotrvala tak nejakú chvíľu.

Keby bol vtedy na cintoríne čírou náhodou aj niekto iný, uvidel by veľkého statného muža, ako vkladá nejakú škatulku medzi kamenné náhrobné dosky. Keď dokončil svoje dielo, narovnal si chrbát, ešte stále kľáčiac, a opatrne sa poobzeral okolo seba, či ho niekto nesleduje. Chvíľu sa započúval do ticha, a keď sa ubezpečil, že všade je pokoj, postavil sa na nohy, oprášil si dlhý tmavý kabát a nohavice, a ešte raz sa pre istotu rozbliadol.

- Dobre... Tu mu bude dobre, - zahundral si popod fúzy a pobral sa preč...

Súčasnosť

Okolo obeda sa z obchodu, s pomocou troch

miestnych rozhlasových zdrojov - tetky Holičovej, babky Brunovej a poštarčky Majky Zigovej, niesla poplašná správa o tom, že Martin Hánek, tunajší štyridsaťročný podnikateľ, je mŕtvy.

Kým sa táto udalosť dostala na pretras zdesenej verejnosti, v obehu boli tri verzie jeho smrti: samovražda, vražda zo žiarlivosti a aj vražda na objednávku, pretože Martin bol veľmi úspešný podnikateľ a bolo celkom možné, že niekomu ležal v žalúdku. No a keď sa už pre zmenu všetci zhodli na tom, že to musela byť jedine vražda zo žiarlivosti, vyšlo najavo, že zomrel nešťastnou náhodou - doštipali ho sršne, na ktoré bol alergický.

- Neverím, - povedal Peter, keď mu Majka po príchode na základňu oznámila onú správu. - Odkiaľ to máš?

- Z Jednoty predsa, - pokrčila plecami informovaná poštarčka.

Veď čo sa povedalo v Jednote, to zaručene platilo. Peter sa usmial, poštarčka sa však nedala vyvieš z miery a pokračovala:

- Vraj sa v obchode, tesne pred obedom, zastavila teta Machová. Utekala si od nich zavolať záchranku. Veď vieš, Hánekovcov susedka.

- Čo presne povedala?

- Že našla Martina ležať v ich sade pod orechom.

- Pod ich orechom?

- Áno.

- Čo robil v sade u Machovcov?

- Viem ja? Machová vraj hneď volala záchranku a tí potom policajtov.

- Naozaj zomrel na anafylaktický šok? - stále sa čudoval Peter.

- Anafy... čo?

- Alergická reakcia na bodnutie hmyzom. Veď si spomínala sršňov.

- Aha, jasné - hovorí sa, že ho doštípali, - súhlasila Majka. - No ale keď sa v obchode povrávalo všeličo...

- Čo ako?

- Že ho odstránila konkurencia. Aj keď mi príde viac pravdepodobné to, že sa mu pomstil Štefan.

- Štefan? Myslíš Štefana Macha? Prečo by to robil?

- Ježkove zraky, Peter! Za čo by sa mu asi tak Štefan chcel pomstiť? No predsa: Láska, Bože, láska... Za Katku, nie?

Peter sa pokúsil zaloviť v pamäti, kto je to tá spomínaná Katka, ale nič zaujímavé ani povedomé mu na um neprichádzalo.

- Ako to, že nič nevieš o tej ich afére?

- Majka, buď to už vysyp, alebo sa ma nepýtaj! - rozčúlil sa. - O ktorej Katke hovoríš?

- Srncovej predsa, - povedala Majka tónom, z ktorého mu ihneď muselo byť jasné, o koho ide.

Keď videla, že nebolo, pokrútila hlavou:

- Kde ty vlastne žiješ, chlapče..., - riekla zamyslene. - No dobre teda.

Oprela sa chrbtom o dvere miestnosti pre poštových doručovateľov, ktorú používala spolu s Petrom a ďalšou poštárkou Vierkou. Peter zatiaľ trpezlivo čakal na vysvetlenie.

- Katka Srncová sa pred dvomi rokmi presťahovala sem do Mlynkov z Trenčína. Prišla doopatrovať babku a keď tá zomrela, ostala bývať v babkinom dome.

- Stále neviem, o kom hovoríš. Z ktorého rajónu je?

- Z Vierkinho. To je ten dom pri potoku na Západnej strane.

- Hm, niečo sa mi marí... Ten béžový?

- No vidíš... To je ona. Určite ju poznáš: blondína, vlasy potiaľto, - ukázala si po ramená, - chvíľu robila v bare čašníčku. Musel si ju vidieť!

- Možno..., - zamyslel sa Peter. - No a čo s ňou? Veď Štefan Macho je ženatý, Martin tiež... teda bol, - opravil sa.

- No a čo? Veď to nie je choroba - škodoradostne sa usmiala Majka. - Vieš, koľkokrát sa o ňu na zábave pobili? Tupci! Všetci to vedeli. Lenže Katka si vybrala Martina. Ťahala to s ním polroka, kým sa rozišli.

- Rozišli sa?

- Áno a nik nevie prečo, keďže Martinovej žene to vôbec neprekážalo. Tá si tiež užívala, kde sa dalo. Hádaj s kým?

- Prekvap ma, - usmial sa na Majku Peter.

- S jej švagrom, predstav si! Vlastnej sestre nasadila parohy!

- Hm, tak to už je čo povedať... Sodoma a Gomora, Cecilko.

- Veď to...

- Ale nemyslím si, že niečo také môže byť dôvodom na vraždu. Navyše, sama si povedala, že Martina doštípali sršne. Čo s tým má Štefan?

Majka sa odula a zagánila.

- No tak, myslí predsa! Ako by si donútila sršňov, aby niekoho doštípali? Nikdy som nič také nepočul.

- Jasně, pán bývalý policajt. Si ten najmúdrejší na svete, však?

- Ale nie, veď som to tak nemyslel, - chlácholil kolegyňu Peter. - Len sa mi to zdá byť dosť pritiahnuté za vlasy.

- No tak sa popýtaj tam u vás, - povedala Majka pre zmenu iným tónom a potmehúdsy sa usmiala.

V duchu si už zrejme vychutnávala ďalší možný prísun informácií.

Peter, tmavovlasý štyridsiatnik, vysoký a vyšportovaný, bol naozaj bývalý policajt, presnejšie povedané - policajný dôstojník, toho času vo výslužbe. Kedykoľvek si pripomenul okolnosti, vďaka ktorým išiel do dôchodku, bolo mu celkom nanič. „Hlúpa“ guľka, ktorá ukončila jeho kariéru a vzala mu tak zmysel života, v ktorý dovtedy nepochybne veril.

Guľka Petra trafila do hlavy, keď mali záťah na jedno avizované „hniezdo“ bratislavských samorodých výrobcov pervitínu. Akcia vyzerala byť úspešná, až na to, že predbežné hlásenia a príprava nerátali s ozbrojenými páchatel'ami. Nieкто jednoducho urobil chybu a na scéne sa z ničoho nič objavil roztrasený narkoman s pištoľou v ruke, ktorý dovtedy spal pod posteľou, zabudnutý kamarátmi po predchádzajúcej nočnej žúrke. Peter schytil guľku, ktorá uviazla presne medzi dvomi polovičkami mozgu. Útočník strieľal zozadu a jediné šťastie spočívalo v tom, že bol taký sfetovaný, že netrafil priamo. Guľka sa odrazila od železnej zárubne, pri ktorej Peter stál, a to ju, našťastie, spomalilo.

Po troch mesiacoch, strávených vo vojenskej nemocnici, z ktorého takmer jeden prežil v umelej kóme, sa vracal do života síce isto, ale poriadne dlho. Nebolo sa čomu čudovať. Aj lekárom sa jeho uzdravenie a najmä prežitie javilo ako zázrak.

K svojej starej práci sa vrátiť nemohol. Jeho zranenie bolo závažné a nijaký odborník by si netrúfol podpísať sa pod jeho kladný posudok. Pravdaže, dostal ponuku pracovať v kancelárii a nemal by sa zle, lenže na to by si nikdy nezvykol. Tak z muža plného života a nadšenia pre svoju prácu, sa zo dňa na deň stal invalidný dôchodca.

Medailu za statočnosť nechal ležať v šuflíku a celé dni a noci trávil tým, že sedel pred televízorom, bezmyšlienkovito prepínajúc jeden

kanál za druhým. Nedvíhal telefón, neodpovedal na odkazy a neotváral dvere svojho bytu nikomu. Bez výnimky.

Po mesiaci takého „života“ pochopil, že mu z toho raz isto preskočí, ak s tým hneď teraz niečo neurobí. Peter však odjakživa rád čítal a práve to ho zachránilo.

V jednom kníhkupectve naďabil na knihu s názvom, ktorý ho na prvý pohľad zaujal: ***Prečo? Pretože karma***. Takže po čase sa naučil pristupovať ku všetkému, čo ho zatiaľ v živote postretlo, z pohľadu vlastnej karmy.

O tom, že to funguje, sa presvedčil dosť svojráznym spôsobom. Keďže princíp jeho novej viery tkvel v tom, že všetko v tomto živote aj nasledujúcim je o rovnováhe, svoje zranenie a nasledovný odchod z aktívnej služby videl ako obrovskú nespravodlivosť a „niekto“, čiže Vesmír, by mu to mal vynahradiť. Guľka bola len náhoda a taká istá náhoda mu mala pomôcť nájsť stratenú životnú rovnováhu.

Začal podávať športku - jednoduchý a v jeho prípade aj prekvapujúci, ba priam úžasný spôsob ako si vydobýť svoj kus šťastia, na ktorý, podľa jeho chápania a zákonov Vesmíru, mal právo. Podarilo sa mu to asi po dvoch mesiacoch intenzívneho stávkovania.

Na nedeľňajší ťah štrnásteho mája sa zabudnúť

nedalo. Keď na obrazovke uvidel svoje čísla, ktoré nikdy nemenil a vždy dával len tie isté, zaplavil ho nádherný pocit zadostučinenia a vedomia, že odteraz bude, jednoducho povedané, „za vodou“. Celková čiastka - cez dvesto tisíc eur, ho prekvapila o to viac, že bol jedným zo štyroch výhercov. Preto v sebe potlačil prvé nutkanie vykričať svoju radosť do celého sveta a dal si záležať, aby sa o jeho šťastí nedozvedel vôbec nikto.

Prvé, čo Peter urobil, keď prevzal svoj kúsok šťastia a podiel z výhry bolo, že začal cestovať. Celý jeden rok ho netrápilo vôbec nič. Užíval si naplno svoje peniaze.

Mesiace trávil cestovaním z jednej krajiny do druhej a zo všetkého najviac ho zaujímala miestna kuchyňa, zvyky a ženy. Cestovateľské nadšenie postupne upadalo a on sa nakoniec rozhodol vrátiť sa späť.

Bratislava ho privítala zhonom, ktorý kedysi miloval a považoval za niečo, čo k jeho životu patrí. Teraz to videl inak. Chýbal mu pocit, že môže pozrieť za horizont a dočiahnuť dúhu. Bol čas zmeniť smer a premýšľať o ceste, ktorou sa vydá ďalej. Začala ho trápiť aj ďalšia vec: rovnováha. Momentálne bol v rovnováhe - osud mu poskytol satisfakciu za všetko, o čo prišiel. Stav bol 1:1 a odteraz už bolo len na ňom, na ktorú stranu sa karma preváži a čo pre to on, Peter, urobí.

Keď jedného dňa navštívil matku a videl v jej očiach smútok veľmi osamelého človeka, ktorý sa už ani nesnažila zakryvať, pochopil. Toto je jeho nová cesta - návrat domov, ku koreňom. V Bratislave ho už nedržalo vôbec nič, ani staré priateľstvá, ktoré za ten rok, keď bol preč, vybledli a dostali sa tak na okraj jeho záujmu. Beztak to boli všetko policajti a on k nim viac nepatril.

V skutočnosti k nemu chceli byť ohľaduplní. Peter to vedel, avšak stratu zamestnania, ktoré miloval celým svojím srdcom, stále ešte niesol veľmi ťažko. Dal si záležať, aby sa s nimi riadne rozlúčil - nechcel spretrhať všetky nite, ktoré ho viazali k minulosti. Po poriadnej žúrke s bývalými kolegami v najvychýrenejšej reštaurácii hlavného mesta odchádzal preč s ľahkým srdcom a dobrým pocitom zo seba samého.

Mlynky boli tichá dedinka, ktorá sa nachádzala pätnásť kilometrov od okresného mesta a prvých štyri mesiace sa mu tam žilo celkom dobre. Lenže po čase sa začal nudiť. Tešilo ho, že jeho matka sa zmenila na nepoznanie. Jednoducho ožila už len preto, že bol s ňou a že už nebola tak veľmi sama. Znova ju začala baviť záhradka a na jar si prisadila o dve kvočky viac ako minule. Začala chodiť k susedke Šramkovej „na kus reči“ a opäť sa prihlásila do kostolného zboru, ktorý pred rokmi opustila.

Avšak Peter sa nudil. Potreboval niečo, čo by zmenilo jeho nečinnosť na stav, v ktorom by sa dokázal zmieriť so stratou životného poslania.

Raz išiel na miestnu poštu zaplatiť šek a na dverách zbadal oznámenie o tom, že hľadajú „poštovú doručovateľku“. Spomenul si na časy, keď bol ešte malý chlapec a rád sprevádzal ich starého poštára, uja Lojzka, na jeho ceste po „rajóne“.

- Hm, veď prečo nie, - povedal si.

Už teraz vedel, že by ho to bavilo, a tak sa prihlásil.

Vedúceho pošty poznal veľmi dobre, boli dokonca nejaká vzdialená rodina. Keď mu napokon vysvetlil dôvody, prečo by chcel robiť poštára, ten nakoniec súhlasil.

Odvtedy prešlo niekoľko mesiacov a jeho život mal konečne zmysel. Práca ho bavila, zvykol si na celodennú jazdu na bicykli a hovoril tomu celkom trefne „spinning“. Výplata to nebola bohvieaká, peňazí mal beztak ešte dosť. Toto však bola jeho srdcová záležitosť. Postupne si zvykal na iný druh dobrodružstva, než ktoré zažíval predtým. Práca s ľuďmi mu poskytovala veľa možností. Spoznával ich život, osudy, trápenia a v niektorých prípadoch aj tajné túžby.

To všetko sa postupne stávalo dôverne známym. Znova prichádzal na chuť rytmu života na dedine a až teraz smrť Martina Háneka povolila uzdu jeho predstavivosti a prirodzenej nedôvere v existenciu

SRŠEŇ VRAHOM?

náhody. Policajt v ňom kládol sám sebe otázky a túžil po odpovediach...

2.

- Tak čo tu ešte robíš? - žmurkla na neho poštarčka Majka.

- Hm?

- Veď utekaj. V sade u Machovcov sú teraz policajti, mohol by si sa popýtať, čo a ako...

- Nemôžem predsa odísť, - povedal. - Som v práci.

- Detail, - odvetila Majka.

Narovnala si chrbát a išla ku dverám.

- Ja ti to u starého vybavím.

Keď sa za ňou zatvorili dvere, Peter si začal nervózne šúchať bradu a potom si zbalil tašku. Čo ak by to Majka predsa len vybavila? Sám sa čudoval, kde berie takú istotu, že tento prípad nie je naozaj len náhoda a že Martina napokon nedobodali sršne. Pripomínal si, že teraz je z neho poštar, nie detektív. Avšak želanie ísť sa pozrieť na miesto činu bolo silnejšie než akékoľvek rozumné dôvody, prečo tam nemá chodiť.

Počul štrngotať kľúčik v zámke. Dvere sa otvorili a Majka s víťazoslávnym úsmevom vplávala dnu:

- Môžeš ísť, - povedala. - Len pod jednou podmienkou.

- Akou?

- Že mi povieš všetko, čo sa tam dozvieš.

Zoširoka sa na ňu usmial:

- Sľubujem, Majka. Máš to u mňa.

- Ja viem, - odvetila. - No tak utekaj, nech neprídeš neskoro!

- Maj sa, - zakýval jej na rozlúčku a zabuchol za sebou dvere.

Dom Machovcov sa nachádzal neďaleko lesa pri starom miestnom cintoríne, kam sa Peter dostal na poštárskom bicykli za päť minút. Nový cintorín bol na opačnom konci dediny. Poznal to tu veľmi dobre, pretože ešte ako malý chlapec sa sem chodil s chalanmi hrať na špiónov a policajtov. V ich partii bol vtedy teraz už nebohý Martin Hánek...

Bol to starý cintorín, kde sa nepochovávalo od prvej svetovej vojny, celý zarastený stromami a udržiavaný len potiaľ, pokiaľ to bolo nevyhnutne nutné. Vraj tam aj strašilo. Peter si pamätal starú historku o tom, ako sa raz v dedine stratil jeden dvanásťročný chlapec. S kamarátmi oslavovali koniec školského roku a on sa im stratil. Všetci, ktorí mohli, ho celú noc hľadali, kde sa dalo.

Našli ho práve na starom cintoríne. Ležal pod jedným zo stromov a celý sa triasol. Nikdy viac o tej záležitosti neprehovoril a nikomu nepovedal, čo sa vlastne stalo. Odvtedy prešlo veľa rokov a toho, teraz už staršieho pána, Peter poznal. Býval celkom sám neďaleko požiarnej zvonice a slovo „čudný“ bolo dosť slabé, než aby mohlo byť použité

v súvislosti s ním.

Rodina Machovcov bývala zhruba tridsať metrov od ohrady cintorína, vo veľkom dvojposchodovom dome, ktorý bol prestavaný. Druhé poschodie na ňom vyrástlo relatívne nedávno, pred desiatimi rokmi a nadstavoval ho jediný syn Štefan.

Keď sa Peter približoval, už zďaleka zbadal dve policajné autá a sanitku. Dvaja policajti stáli vonku na ceste a dvere sanitky boli otvorené dokorán. Peter zaparkoval služobný bicykel hneď pri plote a išiel k bývalým kolegom.

Poznali sa. Niekoľkokrát bol u nich na inšpekcii, keď ešte pracoval v Bratislave. Navyše, jeden z policajtov, približne v jeho veku, bol z vedľajšej dediny. Poznal ho z čias, keď ešte spolu chodili na zábavy.

- Zdravím, chalani! Už viete niečo viac? - spýtal sa bez okolkov.

- No vitaj! - povedal jeden z nich a podávali si ruky. - Podľa toho, čo všetko vieš.

- No... Povráva sa, že Martina doštípali sršne. Je to pravda?

- Áno, vyzerá to tak. Celý je opuchnutý... Nie je na neho pekný pohľad, to ti poviem...

- A čo sršne?

- Čo s nimi? - nechápal policajt.

- Našli ste ich? Bolo tam hniezdo?

- No, ja si myslím, že hniezdo zatiaľ nik ani nehladal. Veď je to jasný prípad, nie?

- Asi áno, - pokrčil ramenami Peter, keďže pochopil, že tu sa k informáciám nedostane. - Idem sa pozrieť, dobre, chalani?

- Veď jasné, chod! - usmial sa ten starší. - Nedá ti to, čo?

Mal v očiach pochopenie a možno Petra aj tak trochu ľutoval.

Sad Machovcov rozdeľoval dva pozemky - ich a Hánekovcov. Bol priestorom medzi domami. Rástli tam prevažne slivky a durandzie. Ujo Macho mal z nich odjakživa dobrú pálenku. Našli by sa tam aj hrušky a čerešne, dokonca niekoľko marhuľových stromov, ale dominantou všetkého bol obrovský rozkonárený orech. Stál tu celú večnosť a bol taký veľký už za čias Štefanovho pradeda.

Peter si ten strom pamätal. Chodievali s Martinom, Štefanom a ďalšími chalanmi na čerstvé orechy. Tetka Machová bola zlatá osôbka, ktorá sa nikdy nehnevala, keď tie orechy oberali. Boli naozaj veľké a neskutočne dobré, keď sa z čerstvých ošúpala horká šupka. V orechu bývalo duplo, ktoré ujo Macho zatľkol doskami, aby si tam osy nerobili hniezdo.

Pomaly sa približoval k miestu, kde stál hlúčik ľudí. Na jeho prekvapenie sa nachádzali práve pod spomínaným orechom. Štyria policajti, traja doktori zo záchranky a teta Machová. Keď prichádzal, všetci sa k nemu otočili a pozerali na neho.

- Peťo, - vydala sa k nemu teta Machová hned ako ho spoznala. - Aj teba zavolali? Pozri, čo sa stalo.

Ukázala rukou za strom a on uvidel na zemi telo svojho kamaráta z detstva, Martina Háneka. Keby nevedel, že je to on, nikdy by ho nebol spoznal sám. Jeho tvár vyzerala strašne: neprirodzene opuchnutá a modrá. Za svoju policajnú kariéru videl dosť podobných vecí a veľa znetvorených tvárí, lenže toto bolo niečo úplne iné. Bol to jeho kamarát. Bolo to zlé...

Policajti sa však viditeľne potešili, keď ho zbadali. Pre nich bol ešte vždy autorita.

- Môžem sa pozrieť? - spýtal sa.

- Samozrejme, pán Belák, - povedal policajt a podišiel k nemu.

Podali si ruky, ten istý rituál zopakoval s ďalšími tromi, ktorí tam stáli a rozhliadol sa po okolí.

- Nič podozrivé? - spýtal sa. - Nejaké stopy?

- Nič, - odvetil jeden z nich. - Všade je tráva, ale aj tak sme to tu prehľadali. - Je tu len to telo.

Peter v sebe potlačil všetko osobné a pokúsil sa pozrieť na telo kamaráta ako profesionál. Išlo to ťažko, odosobniť sa, veď sa poznali od mala.

- Tie svine ho dobodali po celom tele, - vysvetľoval policajt. - Bolo ich hádam sto.

Peter pochopil, že hovorí o sršňoch.

- Ako viete, že to boli sršne? Čo tak osy? - spýtal sa, keď skončil s obhliadkou.